

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 24 grudnia 2018 r.

Pozycja 78

POSTANOWIENIE z dnia 13 grudnia 2018 r. Sygn. akt K 19/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Julia Przyłębska – przewodniczący
Justyn Piskorski
Piotr Pszczołkowski – sprawozdawca
Michał Warciński
Andrzej Zielonacki,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 13 grudnia 2018 r., połączonych wniosków:

- 1) grupy senatorów o zbadanie zgodności art. 1 § 2 zdanie drugie ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. poz. 177) z art. 2, art. 7 i art. 146 ust. 1, ust. 2, ust. 3 i ust. 4 pkt 7 Konstytucji;
- 2) Rzecznika Praw Obywatelskich o zbadanie zgodności:
  - a) art. 7 § 2-5 w związku z art. 13 § 1 i 2 ustawy – Prawo o prokuraturze w zakresie, w jakim nakłada na prokuratora obowiązek wykonywania wydawanych przez Ministra Sprawiedliwości, sprawującego urząd Prokuratora Generalnego, poleceń dotyczących treści czynności procesowej, z zasadą zaufania obywateli do państwa i prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji oraz z art. 149 ust. 1 Konstytucji,
  - b) art. 8 § 1 w związku z art. 13 § 2 ustawy – Prawo o prokuraturze w zakresie, w jakim uprawnia Ministra Sprawiedliwości, sprawującego urząd Prokuratora Generalnego, do zmiany lub uchylecia decyzji prokuratora podległego, z zasadą zaufania obywateli do państwa i prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji oraz z art. 149 ust. 1 Konstytucji,
  - c) art. 9 § 2 w związku z art. 13 § 2 ustawy – Prawo o prokuraturze w zakresie, w jakim uprawnia Ministra Sprawiedliwości, sprawującego urząd Prokuratora Generalnego, do przejmowania spraw prowadzonych przez prokuratorów podległych, z zasadą zaufania obywateli do państwa i prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji oraz z art. 149 ust. 1 Konstytucji,
  - d) art. 12 § 1 ustawy – Prawo o prokuraturze w części zawierającej słowa: „a w szczególnie uzasadnionych przypadkach także innym osobom”, z art. 2 oraz z art. 47 i art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,
  - e) art. 12 § 2 w związku z art. 12 § 3 ustawy – Prawo o prokuraturze w zakresie, w jakim umożliwia Prokuratorowi Generalnemu, bez wymogu uzyskania zgody prokuratora prowadzącego postępowanie, przekazanie mediom osobiście lub poprzez upoważnienie w tym celu innego prokuratora infor-

macji z toczącego się postępowania przygotowawczego, mając na uwadze ważny interes publiczny, z art. 2 oraz z art. 47 i art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,

p o s t a n a w i a :

na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072) umozliwić postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. W piśmie z 6 kwietnia 2016 r. grupa senatorów wniosła o stwierdzenie przez Trybunał Konstytucyjny, że art. 1 § 2 zdanie drugie ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. poz. 177; dalej: p.p.) jest niezgodny z art. 2, art. 7 i art. 146 ust. 1, ust. 2, ust. 3 i ust. 4 pkt 7 Konstytucji.

2. W piśmie z 18 kwietnia 2016 r. Rzecznik Praw Obywatelskich (dalej: Rzecznik) wniósł o stwierdzenie przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności:

a) art. 7 § 2-5 w związku z art. 13 § 1 i 2 p.p. w zakresie, w jakim nakłada na prokuratora obowiązek wykonywania wydawanych przez Ministra Sprawiedliwości, sprawującego urząd Prokuratora Generalnego, poleceń dotyczących treści czynności procesowej, z zasadą zaufania obywateli do państwa i prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji oraz z art. 149 ust. 1 Konstytucji,

b) art. 8 § 1 w związku z art. 13 § 2 p.p. w zakresie, w jakim uprawnia Ministra Sprawiedliwości, sprawującego urząd Prokuratora Generalnego, do zmiany lub uchylenia decyzji prokuratora podległego, z zasadą zaufania obywateli do państwa i prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji oraz z art. 149 ust. 1 Konstytucji,

c) art. 9 § 2 w związku z art. 13 § 2 p.p. w zakresie, w jakim uprawnia Ministra Sprawiedliwości, sprawującego urząd Prokuratora Generalnego, do przejmowania spraw prowadzonych przez prokuratorów podległych, z zasadą zaufania obywateli do państwa i prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji oraz z art. 149 ust. 1 Konstytucji,

d) art. 12 § 1 p.p. w części zawierającej słowa: „a w szczególnie uzasadnionych przypadkach także innym osobom”, z art. 2 oraz z art. 47 i art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,

e) art. 12 § 2 w związku z art. 12 § 3 p.p. w zakresie, w jakim umożliwia Prokuratorowi Generalnemu, bez wymogu uzyskania zgody prokuratora prowadzącego postępowanie, przekazanie mediom osobiście lub poprzez upoważnionego w tym celu innego prokuratora informacji z toczącego się postępowania przygotowawczego, mając na uwadze ważny interes publiczny, z art. 2 oraz z art. 47 i art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,

3. W zarządzeniu z 4 maja 2016 r. Prezes Trybunału Konstytucyjnego zarządził łączne rozpoznanie wniosku grupy senatorów z 6 kwietnia 2016 r. oraz wniosku Rzecznika z 18 kwietnia 2016 r.

4. W piśmie z 11 stycznia 2018 r. stanowisko w sprawie przedstawił Prokurator Generalny, który wniósł o:

1) w zakresie wniosku grupy senatorów – umorzenie postępowania z powodu niedopuszczalności wydania wyroku;

2) w zakresie wniosku Rzecznika:

a) orzeczenie, że art. 12 § 2 w związku z art. 12 § 3 p.p. jest zgodny z art. 51 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,

b) umorzenie postępowania w pozostałej części z powodu niedopuszczalności i zbędności wydania wyroku.

5. W piśmie z 17 października 2018 r. Rzecznik Praw Obywatelskich wycofał wniosek z 18 kwietnia 2016 r. i wniósł o umorzenie postępowania przed Trybunałem w tym zakresie.

6. W piśmie z 26 października 2018 r. przedstawiciel grupy senatorów wycofał wniosek z 6 kwietnia 2016 r. i wniósł o umorzenie postępowania przed Trybunałem w tym zakresie.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Przedmiotem rozpoznania przez Trybunał w niniejszym postępowaniu były dwa – połączone ze sobą – wnioski w sprawie kontroli konstytucyjności niektórych przepisów ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2017 r. poz. 1767, ze zm.; dalej: p.p.).

We wniosku z 6 kwietnia 2016 r. grupa senatorów zakwestionowała art. 1 § 2 zdanie drugie p.p., zgodnie z którym urząd Prokuratora Generalnego sprawuje Minister Sprawiedliwości.

Natomiast we wniosku z 18 kwietnia 2016 r. Rzecznik Praw Obywatelskich podniósł zarzuty dotyczące przepisów upoważniających Prokuratora Generalnego – Ministra Sprawiedliwości, do wydawania wiążących prokuratorów poleceń dotyczących treści czynności procesowych (art. 7 § 2-5 p.p.), zmiany lub uchylecia decyzji prokuratora (art. 8 § 1 p.p.), przejmowania spraw prowadzonych przez prokuratorów (art. 9 § 2 p.p.), a także przedstawiania innym osobom niż organy władzy publicznej informacji dotyczących konkretnych spraw (art. 12 § 1 p.p.) oraz przekazywania mediom, bez konieczności uzyskania zgody prokuratora prowadzącego postępowanie, informacji z toczącego się postępowania przygotowawczego (art. 12 § 2 p.p.).

2. Zgodnie z art. 56 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p.TK), do rozpoczęcia rozprawy wnioskodawca może wycofać wniosek. Natomiast stosownie do art. 59 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK, Trybunał na posiedzeniu niejawnym wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania na skutek cofnięcia wniosku, pytania prawnego albo skargi konstytucyjnej.

2.1. Trybunał konsekwentnie przyjmuje w swoim orzecznictwie, że „prawo do wycofania wniosku, pytania prawnego lub skargi konstytucyjnej przed rozpoczęciem rozprawy mieści się w granicach swobodnego uznania podmiotu mającego kompetencję do wszczęcia postępowania i jest jednym z przejawów zasady dyspozycyjności, na której opiera się postę-

powanie przed Trybunałem Konstytucyjnym” (postanowienie z 21 lutego 2018 r., sygn. K 15/15, OTK ZU A/2018, poz. 8, oraz przywołane tam judykaty).

2.2. Rzecznik Praw Obywatelskich skorzystał z tego uprawnienia procesowego, składając pismo procesowe z 17 października 2018 r., w którym wycofał swój wniosek z 18 kwietnia 2016 r. i wniósł o umorzenie postępowania przed Trybunałem w tym zakresie.

Wobec cofnięcia wniosku Trybunał musiał umorzyć postępowanie w tym zakresie na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK.

3. W piśmie procesowym z 26 października 2018 r. przedstawiciel grupy senatorów poinformował o wycofaniu wniosku z 6 kwietnia 2016 r. i wniósł o umorzenie postępowania przed Trybunałem w tym zakresie. Do pisma została załączona lista 15 senatorów-wnioskodawców (własnoręcznie przez nich podpisana), wycofujących wniosek o stwierdzenie niezgodności z Konstytucją art. 1 § 2 zdanie drugie p.p.

3.1. W świetle orzecznictwa Trybunału, wystąpienie do Trybunału przez grupę posłów lub grupę senatorów polega nie tylko na złożeniu wniosku, ale też na popieraniu go do momentu wydania przez Trybunał orzeczenia w sprawie. Jeżeli na skutek wygaśnięcia mandatu jednego lub kilku sygnatariuszy wniosku lub na skutek wycofania podpisu przez jednego lub kilku spośród nich liczba posłów lub senatorów popierających wniosek spadnie poniżej wymaganego konstytucyjnie minimum, wniosek przestaje być dopuszczalny (zob. np. postanowienie z 11 kwietnia 2018 r., sygn. K 7/17, OTK ZU A/2018, poz. 16).

Zgodnie z art. 191 ust. 1 pkt 1 Konstytucji, z wnioskiem do Trybunału w sprawach, o których mowa w art. 188 Konstytucji, wystąpić może grupa 30 senatorów. Liczba ta może być większa, lecz nie może być mniejsza. Innymi słowy, do czasu wydania orzeczenia przez Trybunał wniosek musi być popierany przez co najmniej 30 senatorów-wnioskodawców. W przeciwnym wypadku wniosek taki przestaje być dopuszczalny (zob. postanowienie z 15 października 2014 r., sygn. U 11/13, OTK ZU nr 9/A/2014, poz. 108).

3.2. Wniosek z 6 kwietnia 2016 r. wniesiony został przez grupę senatorów liczącą 33 wnioskodawców. 26 października 2018 r. swoje poparcie dla wniosku skutecznie wycofało 15 z nich, wobec czego liczba senatorów-wnioskodawców popierających wniosek stała się niższa niż liczba wymagana przez art. 191 ust. 1 pkt 1 Konstytucji. Tym samym podmiot (grupa senatorów) inicjujący postępowanie przed Trybunałem w sprawie konstytucyjności art. 1 § 2 zdanie drugie p.p. utracił legitymację.

W konsekwencji Trybunał musiał umorzyć postępowanie w zakresie wniosku z 6 kwietnia 2016 r. na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK.

4. Konkludując, w następstwie pism procesowych, jakie zostały złożone przez Rzecznika (pismo z 17 października 2018 r.) i przedstawiciela grupy senatorów (pismo z 26 października 2018 r.), postępowanie przed Trybunałem w niniejszej sprawie uległo w całości umorzeniu na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 1 i 2 u.o.t.p.TK.

Z tych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.